

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 43.—Diumenge 26 de Maig de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públics: volém Cortes catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueves y magistrats, y que dintre de Catalunya's fassin en última instància 'ls plebs y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presta servir tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

L'Assamblea de Tarrasa

Auy lo Catalanisme celebra una de sas més grans solemnitats, un dels actes més trascendentals, un dels actes que forman època en la historia del Renaixement de la personalitat de un poble. A la històrica y industrial ciutat de Tarrasa's congregan en Assamblea general, delegats de tots los indrets de la Terra catalana, sens altre impuls que 'l amor sant á sa Pàtria, sens altre desitj que 'l de honrarla y ab desinterès treballar per ella y testimoniar que tenen fe en son perevindre y aquella presencia d' ànim tradicional que creix y s' augeganta davant de las injusticias y dels perills. Tots hi van ab ideals fixos; tots hi acudeixen pensant en lo desenrotlló armònic de las forces del pays y en donar empenta ordenada á las institucions bonas de la terra, y volen ensembs aixecar la conciencia de son poble infundintli aspiracions generosas.

Poch á poch havèm anat lluny; així pacíficament anèm fent vía y ja han passat los temps en que á Madrid afectaven indiferència y adoptaven la conspiració del silenci per totas las nostras coses, per la *chifladura del Catalanismo*. Auy no s' poden aguantar més; las ocas del Capitoli s' esfereixen y escandalisan ab sos crits destrempts, essent l' expressió fidel del modo de pensar y de sentir dels politichs madrilenys que acusen un estat de gran alarma, preuat sintoma á favor dels ideals nobilissims de nostra causa.

he El federalisme no se'n preocupa ni serament de la vida d'Estat espanyol; que s' agitín xorcameit la lluya repugnant dels partits; no han volgut fins ara pendrir en compte la marxa progressiva del Catalanisme, ni estudiarlo en son origen y en sas causas pròximas y remotas, però per força y ab gran despit ho tenen de fer porque 'l Catalanisme ha lograt ésser un factor importantíssim de la cosa pública.

Lo Catalanisme pera guanyar no necessita falsejar la voluntat del pays, no necessita conspirar á l' ombrá dels clubs, ni en las quadras dels quartels; may ha intentat atacar l' unitat de l' Estat, ni las institucions fonamentals, ni la Religió de nostrés avis; això ho deixa pels enderrocadors d' ofici que s' assentan en los escòns del saló d' espectacles del Parlament y pels que gorgallejan metafísica en las salas de l' Ateneu.

La Historia comproba y 'ns ensenya d' una manera eloquènt, que desde que s' desposessí de sas llibertats venerandas á las antigas nacionalitats, Espanya ha anat de mal en pitjor. A treballar donchs pera reivindicarlas, á fixar donchs definitivament las bases sobre que 'ns tenim de mourer, per això s' reuneix auy la Assamblea de Tarrasa.

Nosaltres com á bons catalanistas desde ara nos adherim á las decisiós de l' Assamblea prengui, esperantne resultats inmediats y beneficios pera la causa tres vegadas santa de nostra estimada Catalunya.

LA REDACCIÓ.

SANEJAMENT

DE LAS

maresmes del Francolí, riu Clà y la Pineda
(ACABAMENT)

A la riba esquerra, per ésser tan prop de la desembocadura del Francolí y quasi sobre las darreras casas del barri de Sant Pere (Serrallo), convindria expropiar los terrers desde la reconada del varader de las obras del port fins al terraplè de la via de Valencia, á fi y efecte de fer desapareixer los actuals vimatars y transformarlo en un petit parch, plantat unicament de pins marítims y d' eucaliptus, arbres recomenats no tan sols per sas emanacions balsàmicas y antisèpticas, sinó per ésser perjudicials als mosquits que no volen ajocarshí.

Pera evitar la bafa del ponent sobre la ciutat, á la part de dalt del terraplè de la via-fèrra de Lleyda, desde 'ls terrers que per criader de arbres (Vivero) aprofita la direcció d' obras públicas de l' Estat, fins als de l' enfront del antic camí de la Fonteta, deuria intentar-se lo mateix, adquisició gens costosa y difícil per ésser pocas y petitas las fincas enclavadas. Per aquesta estreta y llarga porció de terrers no creyem necessari especializar la vegetació, però, seria millor plantarhi eucaliptus, plátanos y aubas.

Per últim, desde aquí que sembla que la mare del riu s' aixampli y s' enfonsi fins al peu de l' estreb d' arrancada del pont de la carretera de Castelló de la Plana á Tarragona, com que s' dèu comptar ab l' alçaria que adquiereix la carretera, 'ls arbres perque sobressurten del mur de contenció no tenen de ser de poca talla, per exemple: acacias y xops que les ventadas aviat escapen, valdrà més escullir ailants, eucaliptus y plátanos que probantlos lo terrer adquieren proporcions gegantinas. A tot aquest arbrat d'èsser subjectársel a una poda inteligença; es precís no tallarli la guia terminal y las ramas baixas, es á dir, que tingui tota la alçaria y amplitud possible y no com los plátanos que arrelan á l' extrem de l' O. del Serralló (barri de Sant Pere) que solzament los hi han deixat las rametas del cimal més primas, á manera de grans y verdes umbellas.

Encara que no resulti de tanta importància, al costat d' aquestas midas, d'èsser figurarhi la campanya que tindrà d' empêndre pera que la llei de cassa no sigui lletra morta. A Tarragona s' persegueix ab molta més tossuderia qu' en altres parts á la graciosa y alegre auranya, que com havèm dit ab sa prodigiosa activitat destrueix inverossímils cantitats d' insectes, sobre tot mosquits, arribant fins á l' extrem de volar en días plujosos ben arrans de terra pels indrets pantanosos á fi d' espantarlos, ferlos alçar y cassarlos pera tenir que menjars. Havèm clamat y clamèm contra questa mania y la de malmetre los nius dels moixíons tan granívors com insectívors, perque diu molt poch en prò de la cultura d' un poble, ja que

las aus granívors fan perdre més malas llevors que bonas y que las insectívoras evitan ab sa providencial diligència, que delmin los fruixos, los grans y las mateixas plantas los innumerables insectes de la Creació.

La civilisació, un dels quarts de l' higiene pública, reclama moralitat, comoditat y benestar; exigeix una demostració de la llei del progrès; las autoritats municipals, donchs, estan en lo deber de satisfier las necessitats reals de las poblacions y afegir lo que fa falta á las causas biòticas, buscant elements qual influencia sobre la duració de la vida sigui eficás.

L' higiene pública es una ciència tal vegada més empírica que las demés. La pràctica de determinades teorías ha donat en certs y determinats cassos, resultats del tot distints de aquells ab que s' comptava. L' importància de la pràctica en l' estudi de las midas sanitarias es per lo tant decisiva. Es per això, que convenuts d' aquesta gran veritat havèm aconseillat las reconegudas com á bonas per l' experientia.

Per los progressos de la civilisació la mortalitat ha disminuit y la vida mitja s' ha allargat en moltes ciutats d' Europa. Aquesta ensenyansa profitosa fa que la massa no descasada de nostra població y 'ls homes que pensan s' ocupin y preocupin d' aquest assumptu com se mereix. Tande bò que per l' influència d' aquestes humils y desinteressadas ratllas arribi prompte l' dia en que nostre ajuntament se determini á corregir los defectes enunciats, á realizar aquestas saludables aspiracions y propòsits de sanejament que serian ferma garantia d' un grau major de felicitat y benestar com tot lo que resulta de la conservació de la salut que s' diu generalment ésser lo bé suprèm.

Aquest going indefinit y únic en son modo de ser, però múltiple en sas manifestacions, conduceix individual y colectivamente al treball, font inestroncable de satisfaccions y beneficis y la primera de las virtuts, si s' vol, ètnica, que may ha faltat al poble català de glorirosa historia.

Serà una llàstima que no s' estimi en lo que val nostre judici; deixinxé a un costat ideas preconcebudas; adóptinse resolucions las més útils; lo temps s' encarregarà de benehir y fer passar á la posteritat los noms dels patricis honrats, dels concellers municipals que portin á cap esforç tan gran y humanitari.

AGUSTÍ M. GIBERT.

ORIGENS DEL CENTRALISME DELS ESTATS D' EUROPA

IX

F. Russie

La teoria de Duhinsky sobre l' origen finlandès-tartàrich de la Russia es bastant veritat;

es un poble qu' enganya ètnicament l' Asia y la Europa y que, á la vegada, es fusió d' abduas parts de l' antic continent. Las circumstancies de sa constitució en nacionalitat primer, y en Estat després, varian donchs de carácter comparant los altres pobles d' Europa.

La invasió tártares com als països llatins la germana, porta una aristocracia feudal que se asimila ab los eslaus y que rebé, encara que poch, la influència germanica per lo intermedio de la Finlandia y dels països del Báltic; la fusió asiática rebaixa per espay de temps son nivell intelectual y sa civilisació si' compara ab las altras rassas germanas de la eslava, la germànica y la llatina; per això la constitució de l' Estat rus no s' assembla ab rès ab los altres europeus y si acas sas semblans son purament externas.

Hem d' arribar á Pere 'l gran pera vèurela per primer cop comunicada ab l' Europa; la obliga á renunciar a sons vells motius pera adoptar los de pobles més avansats; á las horas las forças més notables de la nació foren agotadas en lo treball de crear un Estat militar, y baix aquesta idea fixa, explotar las fonts de riquesa nacional. Los qu' han vingut després de Pere 'l gran no han fet més que sacrificiar en mans del cessarisme las forces locals pera ferlo fort y pera aixamplar los límits. Y es que lo cessarisme es condició sine qua non pera existir l' Imperi moscovita, no solzament abans quan s' inicià, sinó ara, pot dirse qu' es lo únic Estat d' Europa en que compleix sa missió encara. Mentre la gran massa del poble rus no hagi arribat á possesionarse de cor y de

pensament de la necessitat de nivellar-se intelectualment ab los altres pobles, mentre estiga divorciada ab la petita massa d' intelectuals de Russia, l' Estat rus ab sa inmensa gentada de militars y d' empleats, ab sa administració absorbent cumpleix una condició necessària; lo dia que aqueixa massa hagi canviat, l' Estat rus cambiarà las seves formes políticas. Això no es extensiú á la colla de pobles que abraça la Russia d' auy dia, rès d' això; parlem sols dels pobles que formavan l' antiga Russia, la de Pere 'l gran.

No parlem dels pobles enganxats al carro triomfal de l' Imperi rus; no parlem dels polonesos, no parlem dels circicians, no parlem de la Besorabia, de las tribus asiáticas, dels lituanos; l' obra de russificació ha sigut pitjor que la d' espanyolizació de nosaltres grans aventuriers a l' Amèrica del Sud ó dels inglesos á la del Nort; no han deixat de la rassa indígena ni la mostra; si bé hem de confessar que los russos han sabut distingir; quan s' ha tractat de un país més civilitzat ó ab millor constitució que l' seu l' han sabut respectar; digui sinó la intenció de Alexandre II de donar una autonomia amplia á Polonia si no ho haguessen malmès los mal aconcellats patriots (1861); digui sinó actualment en plè domini universal de l' Imperi, en plena hegemonia russa, cedint lo César á dos milions escassos de finlandeses, per lo sol fet de que tenen la rahó. En nostre Estat ha passat al revés; quan més civilizada y més superior ha estat la nacionalitat que s' ha agregat, més ganas han tingut de uniformarla á la civilisació rudimentaria y atrasada de nosaltres governs; no s' han tingut mai en compte condicions de rassa, de clima, de topografia, de historia, de costums, de civilitació; preguntats, han donat la rahó del pera que sí, y no es pas aquesta; es la de mantenir una màquina cessarista sense combustible per ferla anar y sense producte per comprar combustible.

No defensarem mai lo cessarisme, però quan compleix un bé, se pot acceptar. En un país que en lo segle XVII encara l' fill era esclau del pare, la dona del marit y l' proletari del senyor, en que l' vulgo esfonat en la miseria y en l' embrutiment creya que l' cel sols s' havia fet pels boyards y 'ls princeps, un país, en una paraula, en que ni la Czarina sabia llegir ni escriure, (1) pera entrarhi sense trànsit de cap mena, una civilisació semblant á la europea feya falta un poder despòtic y absorbent.

—Fa falta auy encara?

La gran massa de Russia conserva després de la emancipació dels esclaus ab Alexandre II, la propietat comunal, (2) obstacle gran pera l' desenrotlló individual, pera la formació de la

massa que en cada país representa l' contrapès enemic dels cambis violents de política; avuy baix lo règim actual, aquesta massa obra cègament en nom del Czar, y no ha entrat en lo moviment revolucionari rus; lo dia que això siga obrarà també cègament, lo cambi serà brutal, rápid; interinament y mentres això no arribi, l' cessarisme pot fer que la evolució siga quieta y pot deturar la massa l' dia de demà. —Ho farà? Al menys aquesta es sa missió; l' dia que la Russia hagi evolucionat pacíficament, haurà finit lo cessarisme.

Quin caràcter tenen los revolucionaris russos? En nostre país que la gent no s' prèn la molestia de llegir y d' enterarse, 'ls erros se perpetúan, així es que l' nom de nihilistes ab que 'ls seus enemics califican los revolucionaris russos, es sinònim de cafre ó de menacriatures, y no es pas això, es senzillament sinònim d' innovador polítich.

En los altres països d' Europa 'ls revolucionaris han concentrat y reunit en un programa politichs sos elements y tot s' ha sotmès á una direcció central. A Russia tots los revolucionaris son federalists y volen dirigir la revolució federalment; en cada país té la seva organització, l' seu programa, l' seu medi de propaganda; no coincideixen més que en una cosa y no tenen més relació uns ab altres que combatre la burocracia ultra-centralizada y l' absolutisme del czars. Això va perfectament y es una conseqüència de la varietat de pobles, de la diferència de condicions econòmicas, ètnicas y climatològicas de las regiòns habitadas ab lo nom de Russia propria (1).

D' aquí la necessitat del federalisme á Russia y la explicació de l' element revolucionari federalista que reemplaçarà al cessarisme actual lo dia que l' poble rus s' hagi identificat ab lo moviment y hagi entrat en altres corrents de civilisació.

¡Que bonich, veurer los moviments fills de la manera d' ésser del país! ¡Quina diferència de nostres revolucionaris quasi unànimament centralistes! Es que nostres revolucionaris no han representat mai una necessitat de la nació, son y han sigut politichs frustats que teien més taxa de ministres del Sha, que de aspirants á directors d' un govern verament liberal; de l' estudi de las necessitats del país no se'n han ocupat mai; ja n' hi ha prou ab unes quantas protestas d' espanyolisme y uns quants discursos anticlericals; vetaquí á lo que es concreta tot lo que saben fer, y á lo que's redueix tot lo seu programa futur.

JAUME PEYRI.

SENSACIÓNS D' ART

Visquèm per la nostra ànima

Home que passas per las planas de la vida ab l' ànima presonera dintre l' cos: deturat. Deturat y medita.

Medita la grandesa de la esclava que portas dintre l' pit.

L' ànima es gran, gran com un Déu, y per ella se sembla l' home á Déu.

No per la vil materia del seu cos migrat y débil.

Com un Déu es eterna. Ella ha vist las edats que son ja mortas. Ella veurà l' enrunament dels segles.

Vina al nostre costat si vols viurer la veritable vida. Vina al nostre costat y farèm vía. Deixondat.

*

Seguim la nostra ruta. Las espigas madures han reforçat lo nostre cos: ja rès més necessita fins que vingui la llum d' un altre aubada.

No parlém poch ni gens; que ja s' entenen las ànimes ab son llenguatge sense vèus.

Quan responguis als homes que t' demanin concells, procura retenirlla á la materia.... Y no obris pas la boca si no estàs ben segur que es l' ànima qui parla.

Seguim la nostra ruta pels caminals florits plens de perfums.

*

Home que passas per las planas de la vida ab l' ànima presonera dintre l' cos: fuig de las multituds inconscients. Son plantas verenosas d' un jardí malehit. Com arbres de fossar, viuen de cosas mortas.

Tan sols un interés egoista, las desvetlla del seu etern ensopiment.

(1) Bark.—Lo nihilisme y la política russa.

Deixèm qu' esvalotin, que riguin... que's mosseguin....
Y sém vía nosaltres per la plana rabejada de llum.

FRANC. CARBÓ.

Comentaris

Bestiesas

Pera que 'ls nostres llegidors se fassin càrrec de còm tracta á Catalunya y als catalans la premsa patriota de més enllà de l'Ebre, à continuació insertem un article que publicà *La Patria*, de Jaén, lo dia 7 del mes que som. Porta per títol *Catalanes rebeldes* y diu així:

De nuevo se ha gritado en la ciudad condal contra la madre España.

No era menos de esperar en quien los sentimientos patrios no anidan por que el corazón no lo permite.

Més es hora que las autoridades pongan freno á esos malos ciudadanos y purguen el atroz delito que cometan.

Si esos rebeldes no quieren á España, depórtense á una isla y que sean hijos del mundo que vean sus ojos.

No merecen estar en territorio de la península; les cuadra la selva y el látigo del comandante.

A ese Robert que Silvela llevó al Municipio de Barcelona y que comenzó su propaganda catalana examinando los cráneos catalanes, atarlo corto ó hacerle una operación en la lengua para evitar que despotique sobre la nació catalana.

A Rusifol, que mandó á Madrid su último cuadro titulado *jardín abandonado*, que le den un premio y una camisa de fuerza.

Y así sucesivamente que vayan enterando á esos degenerados y les enseñen educación patria, aplicándoles el código para enseñanzas del porvenir.

Si en un principio se hubieran tomado medidas rigurosas contra esa cuadrilla de malos españoles, á buen seguro que hoy no se hubiera dado el espectáculo escandaloso de injuriar á la nación con los mismos gritos que se dieron en Baire, ni nos avergonzarían esos rebeldes ante el resto de Europa.

Es que sólo se han hecho los presidios contra los criminales? No es el delito de los más odiosos que puedan cometerte?

Pues el que lo cometa que lo purge, porque lo que hoy es un juego de fuegos fatuos, puede ser mañana hoguera formidable que nos abrase la cara á todos los españoles.

Látigo con esos rebeldes y un buque de guerra que los lleve á estudiar el clima de cualquier isla española.—Emilio.

Aquest senyor Emilio, ja dèuhen haver endevinat qu' es aquell subjecte de cara sospitosa que no fa molts anys vingué per aquí á descobrirlos fent d' investigador y de director de *El Derecho* y *Los Lunes*.

Altrament no sabèm á quina illa dèu volgut que 'ls portin los rebeldes.

Com no sia á las Canàries.... ¡ey! si 'ls inglesos ho permeten.....

Comedia

Ja estèm illestos de les eleccions y tots aquells que feyan la gara-gara al govern, pera que 'ls hi donés algunes actas ó la presió oficial no 'ls reventés, comènsan ja á ensenyant las ungles y ara tot es cridar contra l' govern.

Un dels que més s' havia distingit pel seu silenci fou *El Imparcial*, y's compren, pérque tenia á dos ó tres redactors en capella... electoral y no era cas que l' amo del tinglado se enfades y's quedessin los tals redactors *compestos... y sin acta*; però assegurada ja la juggedada, nos surt lo gran rotatió ab un article furios contra l' govern, dihentli que las eleccions que ha fet son las més escàndoloses que registra la historia d' Espanya.

Ara tot serà soroll, criticar l' *encasillamiento*, parlar mal del cunericisme y de totes las demés endrominadas que s' estilan en aquest joch malabar de la representació nacional. Tota aquesta santa indignació està molt bé, però al públic ja no li té cap efecte, porque sab que 'ls que ara cridan son los mateixos que no deixavan á sol ni á sombra á en Moret, però obtinen d' ell, la protecció del govern.

Lo rebaixament de las costums polítics arriba ja á un extrèm que fa enrogir. Ni ministerials ni oposicions tenen rès que tirarse en cara 'ls uns als altres, puig tots esperan lo manna del govern y no dels electors; y així s' explica que 'ls candidats s' en riguin del pais y solzament cerquin l' apoyo del Ministeri de la Gobernació, únic que fà y desfà diputats.

Pochs, molt pochs, son los que van al Congrés per exponer impuls dels electors; lo 99 per 100 van allí, per que l' govern los hi dona la mà, y es clar, fan lo qu' ell vol.

Fregada d' orellas

Avuy sentim haver aigualtit lo comentari del número passat, perque está vist que no s' pot tindrer consideració segons á qui. Passarem per alt allò de que insultarem als cotxers, com si aquests tinguessin rès que veurer ab los encasillats per questa província, que arreglaren allá á Madrid en Moret y l' cacich d' aquest racó d' Espanya, com tampoch nos fixarem ab l' altre insult, que segons lo degà de la premsa, dirigirem al *cuerpo electoral*. Tot això son ignorantades que fan riure á la gent y que acredenat poch al periòdic que las inserta, puig afontanadamente lo públic sab lo que llegeix, y sab ademés lo que representa lo tan bescantat *cuerpo electoral*: una sèrie de tupinadas y ilegalitats sempre á disposició del qui mana, salvo ben comptades excepcions.

Deixant donchs tot això que de tan sapigut fa fàstich, nos ocuparem de certs atreviments del confrare. Lo primer es una llissoneta que nos vol donar, dihent: «Puede muy bien llegar un ox, (en anglés se escribe así, y no ochs como lo hace el sapientísimo redactor de *Lo Camp*) etc.» Tindria rahó 'l sapientísimo redactor (1)

del *Diario* si haguessim volgut escriurer bou en anglés, però com ho ferem en alemany, resulta que metió la patita com diuhen los castellans.

Després nos diu que á nosaltres nos passa lo que al mestre Ciruela; que no sabia llegir y posava *escuela*, Bé, home, bé; però si nosaltres no sabèm llegir, figúrinse lo que li passarà al *redactor* del confrare, que may sab lo que escriu ni lo que llegeix, y pera demostrarlo no tenim mes que copiar. *Decia el otro dia que quisó Lo Camp hacer un chiste y le resultó una sandex. En el número del domingo la oración cambió por pasiva. Le resultaron varias sandeces cuando trató de hacer unos chistes.* Ja ho veuen; ni tan sols sab lo qu' es una oració per pasiva, cosa que 'ls noys de primers lletres saben de sobra.

No acabaríam mai, si 'ns proposessim analisar los escrits del *redactor*, que no tenen ni caps ni peus. Una cosa voldriam que 'ns digués lo confrare y es quina classe de *despacho* y *envidea* li tenim, perque francament no s' remordeix la conciencia d' envejarli rès, absolutament rès; d' això n' pot estar segurissim. Lo únic que podrián envejarli serien los 38 anys que té d' existència; però ni això, perque arribar á una edat tan avansada y fer tots los papers que fà, que ni 'ls de l' auca, no es gayre engresador que diguem.

Encara exposantnos á que 'ns torni á dir *dòmines*, li aconsellarèm una cosa: que tingui un xich més de cuidado quan escriu y que no usi paraules que per la seva cruhesa, molesten á la gent. Las personas instruides diuhen tot lo que volen dir, empleant bonas formes; solzament los ignorants cridan y tenen un vocabulari de paraules groixudas.

Sense la *sandex*, ni tan sols li hauríam contestat, perque no 'ns agradan certas discussions; però no tenim la pell aproposit pera permetre atreviments de ningú.

Y prou, perque dihent las veritats se perden las amistats.

Cosas de Silvela

Los nostres polítics quan son al govern passan per demunt de tot sempre que 'ls hi convén. En qüestió d' eleccions ja se sab; si no poden guanyar á las bonas, guanyan á las malas; però una vegada son á la oposició 's tornan més papistas que l' Papa y més puritans que ningú.

Tothom recorda lo que han fet en Silvela, en Sagasta y tota la colla que mangonejan en aquest benaventurat pais; donchs ara tenim que 'n Silvela «creu necessari que tots los que dirigeixen forças políticas se decideixin á posar má en lo règim electoral, fins á lograr la seva purificació, y enten que pera questa obra cal deixar á un costat las passions y petitesas de partit.

Lo caciquisme y l' dinar son dos factors essencials en lo règim electoral y s' han d' estirpar.

Veritat que 's necessita *frescura* pera parlar així. Qualsevol diria que 'n Silvela no té la seva corresponent llopadà de cacichs escampats per tots los indrets d' Espanya, cacichs que han fer tronar y plourer quan tenian al amo al candeler. Y sinó que ho digui en Plañas y Casals, que no obtant manar en Sagasta ha sigut l' autor y director de tot lo bullit de Barcelona.

¡Que l' caciquisme y l' dinar s' han d' estirpar! Això en boca de Silvela es un sarcasme dels més grossos, perque qui es ell sinó l' segon cacich d' Espanya després d' en Sagasta?

Espirèm, si, però comènsam pels cacichs grossos, que 'ls petits sense l' apoy de dalt, no viuran, políticament parlant, ni dues horas.

Una bona escombrada de tots y això queda-ria com una bessa d' oli.

Las eleccions de Barcelona

Las eleccions de Barcelona han donat molt joch y pot ben dirse que reflexan l' estat de la opinió á tota Espanya. A tot arrèu se senten ganas de sacudir lo jo dels governs centralistes y del cacichs; mes, pocas poblacions hi ha ahont la opinió puga mostrarse ab prou independència pera presentar la batalla y estar á las consequencies. Per això l' mobiment no s' ha generalisat, quedant reduhit á Barcelona y á alguns altres districtes, ben pochs per cert.

Qui hi ha fet en aquest assumptu un paper ben lluït, ha sigut lo Gobern. Donà per autèntichs y veritables los datos que li trasmeté l' governador de Barcelona, assegurant lo triomf de la candidatura caciquista, y després resulta de l' acte de l' escrutini que han guanyat los elements regionalistes y republicans.

Per lo vist lo Gobern ha près por y dèu haver considerat que l' estat de siti ab que s' amenassaya á Barcelona no es una mida prou eficàs. Val més així, puig hora es ja de qu' es convençin los que desgobernan l' Estat espanyol que las represions sense sustancia no serveixen pera altra cosa que pera extender ab més activitat y forsa 'ls nostres ideals.

Lo triomf dels regionalistes barcelonins, sense significar gran cosa en lo camí de l'autonomia de Catalunya, podria fer pensar al govern espanyol que s' imposan nous motius y procediments nous pera dirigir por bon camí la nau de l' Estat. Però molt nos temèm que aquí ahont en tots los ordres impere la rutina y la mala fe, la llissó no dongui cap resultat.

Aquí 'ls governants no s' recordan de Santa Bàrbara fins que trona, y molt serà que respecte á la qüestió catalana no passi lo mateix que ab Cuba y Filipinas, es á dir, que l'autonomia que demanem vingui quan ja no hi hagi remey.

CRÒNICA

Bon soir.

Hola, Fritz; arribas molt oportunament. —Estèm faltats d' original, veritat? —Això mateix; faltan quatre columnas. —Donchs espavileuse, que lo qu' es jo.... —Vaja, no fassis rebaquerias y sigas bon noy; ses un articlet literari, una crònica, qual-sevol cosa qu' ompli cinch ó sis quartillas. Si lo poca sustància de n' Rossell hagués enviat l' article que va prometre, tot hauria anat bé; però diu que no li resulta y que no l' vol publicar.

—Es dir que jo haig de pagar las culpas dels altres?

—No, home; però no 't costarà rès de fer lo que 't demanèm.

—No 'm costarà rès, no 'm costarà rès.... aviat està dit; com si tingüés los *assumptos* á l' infern de la americana.

—Parla del temps, del bé de Déu de senyoretas que ja s' veuen per la Rambla.....

—Demànera que 'n lloc de Rambla del Centre, li posin de las flors.

—No estarà mal pensat, perque á l' estiu se n' hi veuen tantas que sembla 'l cardin moriscu.

—No estich per floreys.

—Parla de política.

—¿Vols callar? Però si ja han passat las eleccions!

—Faltan las de senadors. Per cert, que no sabs lo que hi ha?

—No.

—Donchs que l' oli y l' vinagre s' han juntat ó sigui 'ls marianoistas y canyellistas, pera votar als tres *cunerros* que Moret ha designat.

—Vols dir?

—Vaya; hi ha telegramas de Madrid dihent que 'l govern necessita de tota necessitat los tres llochs, y no hi ha més remey:

—Si qu' estèm ben guarnits.

—Y tant; però *manda quien manda*.... y sino fóra turró.

—Veuras, no 'n parlèm d' això, perque m' entristeixo no més de pensar la cara que posará en Gassol, després d' haver aconsellat als del Vendrell que votessin á n' en Matheu, per la seguretat que tenia d' ésser senador.

—Ja es cremador, ja; però la *política* s' ho porta. Y á Don Miquel no li podrías dir alguna coseta?

—Fug, home; prou cremat està.

—Donchs fill ja he expremut tota la taronja: fes lo que vulguis.

—Sabs lo que faré? Posar en Solfa als dos ó tres amics que van d' assí y d' allá com si haguessin perdut alguna cosa.

—Es qu' estàn enamorats.

—Psé! Al meu temps no gastavam tantas retorcas. ¿Me vols? Sí! Donchs, endavant. No! Donchs enrera. Ara s' pert lo millor temps fent lo *plano* de la plassa que 's vol assaltar.

—Les costums, com tot, cambian....

—Quin temps aquell! Figurat que aquesta hermosa Rambla ab los seus arbres, no era més que un camp perdut plè de rocam per un cantó y altre, y al mitjà tan atapatit d' herba, que semblava un Park anglès. Los soldats hi feyan l' exercici, los remats hi pasturaven.....

—Bon paysatge pera un pintor modernista.

—En efecte; però las figures de las persones no eran tan esblaymadas com ara.

—Los aliments eran més sans, com diu Magriñá.

—Si; y ademés no era moda que las senyoretas fessin cara de prunas agras. Se veyan unes caras mes rojetas....

—Com la d' aquella Mis que havém trobat avui?

—Just; pero la Mis té 'l cutis torrat de viatjar per mar; com que vá en un *bacallané*...

—Y no era gens lletja.

—Cosa estranya, perque totes las *inglesas* que viatjan per aquí, son uns tipos que talment sembla que las hagin expulsat del seu pais pera no malmetin la especie.

—Donchs he sentit á dir, que las *inglesas* en general, son guapíssimas.

—Es veritat; però aquí no vé mes que 'l rebutj.

—Tindrèm de fer una reclamació diplomática.

—Lo que tenim de fer es anarsen á sopar que ja son las nou.

—Y la crònica?

—Ja està feta; es dir, si d' això se 'n pot dir crònica.

FRITZ.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 26.—Pasqua de Pentecostés ó vinya del Esp

que hi ha a Tarragona, foren molt pochs vots del Sr. Rabassa, volgutne treurer lo pùblic la conseqüència de que hi ha estrelles que s' eclipsan, y una d' elles podrà ésser la del qui ab jornals y colocacions seya temps que venia preparant las eleccions.

També's notava la poca fermeza ab que la pagesia havia seguit, aquesta vegada, las indicacions d' algú que creya comptar ab tota seguretat ab los vots dels pagesos.

Se'n assegura que prompte s'establirà en aquesta ciutat una Academia especial d' idíomas.

Lo projecte dels iniciadors es ensenyar francès, anglès, alemany y italià, lo que servirà en gran manera als joves que s'dedican al commerci, y al mateix temps divulgant lo coneixement de llengües extrangeras s'estalviaran molts lo paper ridícul que ls hi fan fer traductors poch *habils* quan los hi donan lo significat de tal o qual paraula, puig moltes vegadas confonen las.... Islas Britàniques.

Com a complement, en la esmentada academia s'ensenyarà castellà pera que, en la mateixa, a ratos perduts, pugan perfeccionar los que tingen necessitat de desempenyar càrrecs públichs, ó bé escriueren en periòdichs.

Si'l projecte s'porta endavant donarem més detalls un altre dia.

Convocats per la Junta Directiva de «La Liga Vizcaina» se celebrà fà pochs días a Bilbao una important reunió de mariners de la Costa del Cantàbric, pera tractar de las peticions que presentarà «La Liga» pera ser discutidas en lo pròxim Congrés Marítim, y entre altres se va pendre per unanimitat lo següent acord:

«Demanar que's suprimeixi la pesca d' arrastre, en vista dels perjudicis qu'ocasiona als mariners que s'dedican als pescats treballs de altres classes de pesca. Dat cas que no pogués suprimir-se per los grans obstacles que hi posin las casas armadoras dels *vapors* que s'dedican a dits treballs, que s'adoptin disposicions com á Fransa y Inglaterra, establint sonas en las que podria durant un periodo de cinc ó sis anys pescarse á l' arrastre y en altre periodo igual de temps quedés prohibit.»

Ja ho veuen donchs com s'esplican los del Cantàbric y contin que si en aquell mar tant abundant de peix son perjudicials los vapors, lo que passarà en lo Mediterrani.

Fa poch temps que s'autorisà la pesca de arrastre ab vapors, y las conseqüències prompte les tocaran los nostres pescadors si tal medie de pesca s'extén.

Ab los vapores qu'hi havia a Alacant no sabèm lo qu'haurà passat, puig ultimament anaren á Palma de Mallorca ahont aquells pescadors posaren lo crit al cel, per la calamitat que's hi ha vingut á sobre.

Cal que los pescadors del Mediterrani se posin d'acord y recurreixin contra la pesca de arrastre ab vapors.

Ja tenim la primera part de la comedia electoral arreglada. En nostra ciutat l'animació va ésser relativament bastante, mes los resultats siguieren després neutralitzats per las actas dels pobles ahont són més fàcils las tupinadas y ahont té més influencia la presió governamental.

Diferents elements havian concentrat sos odis contra un dels candidats, per la sola rahó que no es persona grata al cacich de la província, y per això ns plau moltíssim qu'haig surtit elegit, puig ja va essent hora que siga lo poble qui despertant las energias sacudeixi lo jou del caciquisme.

Tal com está montada la màquina electoral es impossible que las eleccions s'igan fidel expressió de la voluntat del poble; mes l'educació política avança y tot nos fà esperar que prompte anirà per terra tota aquesta combinació de mágica, que permet què per Tortosa siga elegit un Sr. Gascón y per Gandesa un Sr. Urquía sols per ésser imposats l'un per un cacich y l' altre per un Ministre.

Hi havia por de que l'acte de l'escrutini del dijous oferigués alguna sorpresa, y, ho feya creure més, la negativa del Gobernador a facilitar cap dato electoral y l' silenci del diari ministerial; mes se coneix que no va poguer arreglar-se'l pastel y l' escrutini va donar lo resultat conegut pels datos que publicaren los candidats y que resultavan de las certificacions.

Foren proclamats diputats per la circunscripcio los Srs. Cafelles, Rabassa y Tamarit, de quins esperem que en lo desempenyo del seu càrrec atendràn més als interessos de la província que als polítics, contribuint en la mitat de sus forças á fer menys sensibles los efectes d'un centralisme que tot ho ofega.

Sabèm que la casa Fielding y Platt de Gloucester quals agents á Espanya son los Srs. Bernabéu y Soldevila de Barcelona, està construïnt un nou generador de gas pobre especial pera aprofitar, ademés de las antracitas y cock, lo carbó lignit del que tanta abundància hi ha a Espanya y que fins al present se aplicació s'presentava com un problema difícil de resoldre. Los Srs. Bernabéu y Soldevila han contractat una instalació de 34 cavalls ab generador pera aprofitar lo lignit de Mequinensa y qual motor té d'anar instalat a Mora d'Ebre.

Felicitem á dits senyors y no dubtem que's industrials sabrán aprofitar tals ventatges de

poder consumir lo carbó de més baix preu existent y que tant abunda a Catalunya, no debent ya ésser tributaris dels extrangers y molt menys de l' aplicació absoluta de determinat carbó, com fins avuy resultava ésser l'antracita pera fabricar lo gas pera ls motors.

Lo cunero Sr. Gascón ha obtingut a Tortosa 6.602 vots, y al no menys cunero Sr. López Puigcerver li ha donat lo districte de Roquetes 8.531 vots.

Cal fer notar que n'aquests dos districtes no hi ha hagut lluya y que per lo tant, pensant llògicamente, pochs devian ésser los electors que's molestessin anant a votar.

De tots modos podian haver guardat una mica més las apariencies, no fent votar a tan-ta gent.

Ahir a la tarde sortiren pera Barcelona y Tarrasa a l' objecte d' assistir a l' Assamblea que deu celebrar-se en la darrera de las esmentades ciutats, los delegats nomenats per la Associació Catalanista de Tarragona y sa Comarca.

S'ha publicat lo número 30 de l' acreditació setmanari *Pluma y Lápiz* que conté aquest interès sumari.

Cuberta en colors.— Lamia.— Article de Marcos B. Espinel.— Dibuix de Joseph Passos.— La Festa dels Toros, article ilustrat per J. Passos.— El Pañuelo, article de Emilia Pardo Bazán, ab ilustracions de E. Femenia.— Transformacions de Frègoli en «El dorado».— Figurita de barro, article de Enrich Bayona, ilustrat per Nicanor Vázquez.— Rafael Ochoa, poesia de Joseph Rodao.— Passatemps.— El curioso castigado; historietas muda, per Donaz.— La Espaniola Inglesa, Novela de Miguel de Cervantes Saavedra (continuació).— Cartell Artístich, anunciació del «Cacao Van Nouwen», pera l' elaboració de xacolatas publicat per la casa C. J. Nouten y C. de Wesp (Holanda).

Del Jurat del Certamen que tindrà lloch a Berga lo 24 del prop vinent Juny hem rebut un cartell extraordinari, suplement del publicat lo més de Febrer, en lo que dona compte de tres premis extraordinaris oferts pera dit certamen.

Segueix sent abundantissima la pesca de sardina y barat en nostras costas, ab gran content dels pescadors que s'hi dedican, y que bé cal que tinguin una temporadeta bona després del mal hivern qu'han passat.

Del Sr. Secretari del «Colegio Pericial Mercantil de Alicante» hem rebut lo cartell d' un certamen Científich-Mercantil que s'propone celebra-lo dit «Colegio» lo prop vinent mes d' Agost.

L'objecte es estimular l'estudi de las qüestions mercantils y econòmicas y a l'efecte son importantissims los temes sobre que deurà versar los treballs.

Sols una cosa temem y es lo petit de la recompensa que s'ofereix als autors, puig molts d'ells requereixen estudis llargs y especials poch renumerats ab un premi que siga un objecto artístico.

De tots modos es d'estimar la iniciativa y bona voluntat que demostra'l «Colegio Pericial Mercantil» de Alacant.

Hem rebut un tomo intitulat *Cosas meyas*, poesias per D. R. Suriñach Sentís ab un prólech de D. Joseph Franquesa y Gomis.

També nostre paysá y amich D. Manel de Montoliu nos ha remés son tomo *Nova Primavera*, poema lirich.

Molt en breu pagarem lo deute contret ab nostres llegidors dedicant un extens article bibliogràfic á las últimas publicacions catalanas. Entre tant agrahim l'envio.

S'ha publicat lo núm. 14, any 2.º de la notable Revista *La Ilustració Llevantina* ab text y gravats escultils y d'actualitat.

Es una publicació que millora sus condicions cada número fentse fortament interessant.

Pera conmemorar l' Assamblea de Tarrasa, la *Unió Catalanista* ha fet fer una tirada de s'agells especials que s'posaran a la venda avuy al preu de cinc céntims cada hu.

D'una verdadera salvatjada sigué víctima un conegut propietari d'aquesta ciutat en la nit del dimars passat.

Li pegaren foch á las portas d'una casa de camp, valentse per això de bon munt de fexinas de redolta que hi havia a la mateixa finca y qu'amontegaren devant la porta, y l'incendi hauria fet mes destrossos á no haversen adonat los vehins que corregueren a apagarlo.

S'ignora qui poguessin ésser los autors de semblant atentat.

Las reformas que anuncia en son núm. 76 la acreditada Revista *Pel y Ploma* pera portarlas á la pràctica á partir del següent número, en que començarà'l tercer any de sa publicació, son:

Pel y Ploma passará á ésser una Revista mensual contenint quan menys 32 planas de text y gravats, y de las dimensions que tenen la majoria de revistas extrangeras. Sortirà'l

LO CAMP DE TARRAGONA

Elixir à la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que són, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats.

De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

CAMISERIA DE PAU BRÚ

24, Comte de Rius, 24

Acaben de rebres totas las novetats pera la propera temporada. Extens assortit de corbatas, panyos, gèneros de fil, de punt, etz., etz. Veritable perfecció en la confecció de camises pera home y roba blanca de senyora.

Comte de Rius, 24.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

PROCURADOR

Mendez Nuñez, 16-2.º—TARRAGONA

En Ramón Nolla y Martí

METGE Y CIRURGIA

ha mudat son domicili y gabinet de consultas á la Plassa de Sant Miquel núm. 3, segon pis. Reb de las 11 del matí á las 4 de la tarda.

GRAN MAGATZEM DE CALSAT LAS BALEARES

Rambla de S. Joan 50.—Tarragona

Fàbricas á Palma y Mahón.—Gèneros superiors y de durada.—**Preu fixo.**

DEMANEU LOS SEGADORS

exquisit licor popular de Catalunya.—**SOLER Y MAS.**—Vilafranca del Panadés.

SERVEY REGULAR Y SETMANAL ENTRE Tarragona, Valencia y Cullera

Sortirà d'aquest port tots los dimecres lo vapor espanyol **JUCAR.**

Consignataris: Sres. V. y Nebot de P. Ferrer Mary.

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Agulí, Malaga, Cadiz, Vigo, Carril, Villagarcia, Corunya, Puebla, Marín, Ferrol, Rivadeo, Gijón, la Santander y Bilbao, sortirà lo 30 del corrent lo **ANSELMO** capitá D. Alejandro Castro, adreçat lo **ES** rega y passatgers.

Los despatxan sos agents **los cadavells de Benigno Llopis.**

Ibarra y C. de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 30 del corrent lo vapor **CABO QUEJO** son capitá D. Pedro Beascoechea, admetent càrrega y passatgers pera los citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marian Peres.

SVENSKA LLOYD

LÍNEA DE VAPORS DEL LLOYD SUECH DE GOTHEMBURG

Sortirà bi-mensual entre Tarragona y los ports escandinavis

Lo vapor suech **NORGE** sortirà lo dia 30 de Maig, admetent càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundsvall, Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemanya y Russia.

Lo despatxa son agents Srs. Boada germans.

Companyia Valenciana de Navegació

Línia regular de grans vapors

ENTRE Espanya y las costas de França e Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Játiva, Alcira, Grao, Martos y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona pera **Marsella y Génova** directament los dimarts de cada setmana.

Pera

Niza, Porto Marizio, Oneglia y Llorna

los dijous de cada setmana.

Directament pera **Cette** sortidas setmanals tota época del any.

S'admet passatge y càrrega á nolis reduits.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa, Messina, Catània, Palermo, Cagliari, Venècia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbord a Génova.

Agent: D. Antoni Mas y March

Piazza d'Olzaga, 1, Tarragona, Teléfono núm. 34

Xampany CATALUNYA, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

Serveys de la Companyia Trasatlàntica de Barcelona

Línies de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORT.—Lo dia 19 de Maig sortirà de Santander y l' 20 de Coruña, lo vapor

Alfonso XIII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirm y Pacífich, ab trasbord á Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia.

S'admet passatge y carga pera Santo Domingo y San Pedro de Macaris ab trasbord á Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y l' 30 de Cádiz, lo vapor

Buenos Aires

directament pera Nova York, Habana, Progreso y Veracruz.

S'admet passatge y carga pera Puerto Plata y ab trasbord á Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Maig sortirà de Barcelona y l' 15 de Cádiz, lo vapor

Isla de Panay

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Puerto Cabello, La Guaya y Sabanilla, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich pera quals ports admets passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Sanjo Domingo y San Pedro de Macaris ab trasbord á Habana.

Línia de Filipinas.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona, havent fet les escala intermitjas, lo vapor

Antonio López

directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Penang, Singapore, Ilo-Ilo y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Fernando Poó.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y l' 30 de Cádiz, lo vapor

Ciudad Condal

pera Fernando Poó; escala á Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa occidental d'Africa y Golf Guinea.

Línia de Canarias.—Lo dia 17 de Maig sortirà de Barcelona y l' 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. Villaverde

directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, retornant á Marsella per Cádiz, Alicante, València y Barcelona.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.

Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se á son agent D. Emili Borrás.

Y' L MÉS ECONÓMIC

Desconfián de las imitacions

Pera la venda y conservació dels mecheros dirigir-se al representant
MARIAN CLANXET, CARRER DE LA UNIÓ, 14, TARRAGONA

TOTHOM FOTÓGRAF

A LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICOS

DE SEBASTIÀ CARDONA

Trobaran los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambras, trespeus, cubetas, prempses, escorredors, dipositi del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca «Tambaur».

Cambra instantànea. Llampa exprés 9 per 12 ab 12 chassis 70 pesetas.

Periscope-Delta diafragma iris 9 per 12 ab 6 » 45 »

Exprés mínim 6 1/2 per 9 ab 6 » 10 »

de campanya 6 1/2 per 9 ab 6 extra 43 »

instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica) 9 per 12 70 »

Tinch lo gust de participar á ma nombrada clientela, que he rebut las cambras Stereoscòpicas (Delta-cartouche) ab propietat de poguer aplicar placas y pel·lícules. Premiada á l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa á Espanya que's troba en vena.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETÈNCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobarà la indústria, la agricolura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfats y primeras matèries pera abonsos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS

REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisèptiques.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygas minero-medicinals

TARRAGONA

LLEVAT SERRA

Superior á la Zarzaparrilla y á tots los depuratius coneguts fins á la fetxa, pera combatir y fer desapareixer los Forunculos (Florones) y demés erupcions.

De venda: FARMACIA DEL CENTRO.—Tarragona

Dipòsit general: 9, PELAYO, 9.—BARCELONA

Lo Dr. Jordán

CIRURGIA DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistas, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á os nombrados clients y al públic en general, que relacionen amb las millors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestesichs fins al dia poneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarde y los divedres de 3 a 5 de la tarde

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

A CA 'L BOYRA

DIPÓSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors. Servey á domicili. Resspons tots los días á preus molt acomodo.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

SABATERIA

DE TERESA SALAS

MAJOR, 8 (Cantonada al carrer de Caballers)

Gran assortit de calsat negre y de color. Preus ba ratíssims.

Especialitat en los calsat á mida.

Gran fàbrica de braguers 34, UNIÓ, 34 Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compita ab los avenços més moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trençadures.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de les trençadures congénitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirujia y á Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors mejores que dan tingut ocasió de conéixerla, tant per los gèneros de son catáleg com per los preus reduïts.

Pere Montserrat, UNIÓ, 34-Tarragona

CONFITERIA

DE Joan Serra

23, COMTE DE RIUS, 23

En aquest antich y acreditat establiment hi trobarà un gran assortit de dolços exquisits y vins y licors del país y extranger de totas classes y preus. Serveys complets pera casaments y bateigs.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bòbits pera fonda llauradas y demés màquines agrícoles.

RELLOTGERIA
DE F. RIGAU
14, Baixada de Misericordia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

Gabinet y Clínica Dental

DE A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genives.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empomadures y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

LA JOYA DEL CENTRE

ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22

Se despatxan tota classe de vins y licors de las acreditadas marcas á preus molt econòmichs. Se serveix á domicili.

Gran Saló de Perruqueria
SABATER GERMANS
52, RAMBLA DE SAN JOAN, 52

Los propietaris d'aquest establiment tenen los de oferir al públic lo major esmero en tots los serveys. Especialitat en treballs de cabell per dificils y artístichs que sigan. Complet assortit de perutes y demés postissons pera teatre que's llogan á preus arrelats.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit taníssim bo, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer millor, aproposit per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que son mol, barato y bons.

Millor dít: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, Compte de Rius, 26

Fàbrica de Gel

DE Emili Turro

SANT MIQUEL, 31, TARRAGONA

Se recomana per la haratura dels preus y la promoció del servey á domicili.

Sastrería, Camiseria y varis gèneros

DE J. Güell

Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39

Pera senyors: Alpacas, estams, gorgas, cincunes, llanillas, drils, camises blances y de color.

Pera senyoras: Alpacas, sedalines, vichys mussolinias y percales d'alta novetat.

Ropa blanca, articles pera dols, llensols de fil y cotó.

Mundos, paraguas y cotilles, tot á preus baratíssims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos trossos ó escrupolons de panyos, armurs de seda i llana y estampats.

TRAJOS Á LA MIDA
Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39

Quintana y Torres

Materias químicas y minerals pera abonsos agrícols garantits per sa riquesa en principis fertilisants assimilables en son més alt grau.

Guano marca Elefant tan acreditats per si mateixos, propis pera tots los cultius.

Condicions ventajoses.

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

COLONIALS Y QUEVIURES

DE Joseph Cardona

Fruits colonials y conservas de totas classes. Vins licors y xampanyes. Formatges, mantegas, embutits, ceras, cafés, xocolatines, sures y